

ศาสตราจารย์ ดร.ประยูร กาญจนดุล

ศาสตราจารย์ ดร.ประยูร กาญจนดุล ราชบัณฑิต สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ประเภทสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ (กฎหมายมหาชน) เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๕๔ สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ ๘ จากโรงเรียนเนติบัณฑิต จากโรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม คณะนิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ปริญญาโทประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงทางกฎหมายมหาชนและทางเศรษฐศาสตร์ และปริญญาเอก Docteur en droit จากมหาวิทยาลัยแห่งกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๐-๒๔๘๓

เกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษในวิชานิติศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้รับพระราชทานปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์อุปการคุณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับพระราชทานปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิตยสถาน เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทสังคมศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขากฎหมายมหาชน สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔ และได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา ประจำปี ๒๕๔๐

การทำงาน

ท่านได้เป็นปลัดจังหวัดพระนคร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔-๒๔๘๕ สมาชิกสภาข้าราชการราษฎรธนบุรี ซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๑ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๑๔ ได้เป็นสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการการสามัญในคณะกรรมการเศรษฐกิจของวุฒิสภา เป็นปลัดกระทรวงเศรษฐกิจ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ต่อมาได้เป็นคณบดีคนแรกผู้ก่อตั้งคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ เป็นกรรมการร่างกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นประธานกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔ ของคณะกรรมการกฤษฎีกาและเป็นประธานกรรมการวิชาการของราชบัณฑิตยสถาน จำนวน ๔ คณะ คือ คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์นิติศาสตร์ คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์รัฐศาสตร์ คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์กฎหมายไทย และได้ดำรงตำแหน่งประธานสำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ผลงานทางวิชาการและการสอนของ ศ. ดร.ประยูร กาญจนดุล ราชบัณฑิต ที่นับว่าสำคัญและเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างที่สุด คือ “คำบรรยายวิชากฎหมายปกครอง” “คำอธิบายกฎหมายปกครอง” “คำบรรยายวิชาเศรษฐศาสตร์” “ศาลปกครอง” “ประวัติศาสตร์การปกครองของประเทศไทย” “คำบรรยายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทรัพย์-สัญญา-ตัวเงิน” นอกจากนี้ได้แสดงปาฐกถาชุดสิทธิบัตร ครั้งที่ ๑๔ เรื่อง “นิติธรรมไทย” ณ ห้องประชุมสารนิเทศ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงฟังปาฐกถาเรื่องนี้ด้วย เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

ท่านได้รับเลือกตั้งเป็นนายกราชบัณฑิตยสถาน เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ศาสตราจารย์ ดร.ประยูร กาญจนดุล ถึงแก่อนิจกรรมด้วยโรคชรา เมื่อวันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ขณะอายุ ๙๕ ปี

(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช)
นายกราชบัณฑิตยสถาน

การเรียก “รัฐธรรมนูญ” ว่า “กฎหมายรัฐธรรมนูญ”

ด้วยปรากฏอยู่เสมอ ๆ ว่า ในการประชุมสภาต่าง ๆ และในการแถลงต่อสื่อมวลชนหรือในโอกาสอื่น ๆ ได้มีผู้ใช้คำว่า “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” แทนคำว่า “รัฐธรรมนูญ” ซึ่งเป็นการเรียกที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เพราะคำว่า “รัฐธรรมนูญ” หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า “Constitution” เป็นตัวบทกฎหมาย คือ บทกฎหมายสูงสุดเหนือบทกฎหมายทั้งหลายของประเทศ ส่วน “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” ซึ่งเรียกในภาษาอังกฤษว่า “Constitutional Law” เป็นกฎหมายมหาชนที่วางหลักเกี่ยวกับการจัดระเบียบการปกครองรัฐในทางการเมือง โดยกำหนดโครงสร้างของรัฐ ระบอบการปกครอง การใช้อำนาจอธิปไตย และการดำเนินงานของสถาบันสูงสุดของรัฐที่ใช้อำนาจอธิปไตย เป็นหลักและทฤษฎีกฎหมายไม่ใช่ตัวบทกฎหมาย เพราะฉะนั้น การที่อ้างว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรานั้นมาตรานี้จึงไม่ถูกต้อง เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักและทฤษฎีกฎหมายไม่ใช่ตัวบทกฎหมายจึงไม่มีการแบ่งออกเป็นมาตรา ๆ แต่ “รัฐธรรมนูญ” เป็นตัวบทกฎหมายจึงแบ่งออกเป็นมาตรา ๆ

การที่เรียกรัฐธรรมนูญว่า “กฎหมายรัฐธรรมนูญ” เหมือนกับจะไม่แน่ใจว่ารัฐธรรมนูญเป็นตัวบทกฎหมาย จึงเพิ่มคำว่ากฎหมายนำหน้า ถ้าจะเรียกบทกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติว่า “กฎหมายพระราชบัญญัติ” หรือเรียกสภาร่างรัฐธรรมนูญว่า “สภาร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ” จะฟังชัดหูทันที เพราะฉะนั้น ราชบัณฑิตยสถานจึงขอชี้แจงมาเพื่อใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.ประยูร กาญจนดุล

ที่มา : จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๗๓ มิถุนายน ๒๕๔๐